

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/52/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2216216230
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2216216230.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Jozefa Mačēja a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a Mgr. Michala Novotného v právnej veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, IČO: 31 749 542, so sídlom Lamačská cesta 8, Bratislava, zastúpeného: advokátska kancelária AENEA Legal, s.r.o., so sídlom Jozefská 3, Bratislava, proti žalovaným: 1/ F. M., nar. X. V. XXXX, trvale bytom Z. X a 2/ S. M., nar. XX. J. XXXX, trvale bytom Z. X, o 14.597,77 eur a príslušenstvo, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 16. októbra 2017 č.k. 12Csp/120/2016-155, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v odvolaní napadnutej zamietajúcej časti (výrok II. rozsudku) a v časti rozhodnutia o trovách konania (výrok III. rozsudku) **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovaným 1/ a 2/ sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom č.k. 12Csp/120/2016-155 súd prvej inštancie zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 14.597,77 eur, úrokom 885,08 eur, úrokom z omeškania 114,92 eur, zmluvnou pokutou 1.548,29 eur, úrok z omeškania 8 % ročne z istiny od 22.3.2016 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 498,38 eur, to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.) a žalobcovi priznal nárok na náhrad trov konania voči žalovaným 1/ a 2/ v rozsahu 100 % (výrok III.).

2. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca uzavrel so žalovanými 1/ a 2/ dňa 25. februára 2002 Zmluvu o poskytnutí podpory úverom č. 201/56/2002 vo výške vtedajších 600.000 Sk (19.916,35 eur) pri úrokovej sadzbe 3,6 % a dobe splatnosti 30 rokov. Splátky boli určené sumou 2.728 Sk (90,55 eur) mesačne. Predmetom zmluvy bola podpora výstavby rodinného domu, špecifikovaného v zmluve. V bode 8.4. zmluvy zmluvné strany dojednali zmluvnú pokutu 10 % z dlžnej sumy v prípade naplnenia bodu 8.4 (doručenie výzvy dlžníkovi na zaplatenie omeškaných splátok). Podľa bodu 8.4 zároveň „v prípade viac ako 6-mesačného omeškania je veriteľ po márnej výzve oprávnený jednostranne odstúpiť od zmluvy...“.

3. Listami zo dňa 14. mája 2015 vyzval žalobca žalovaných k úhrade omeškaných splátok v sume celkom 1.021,56 eur. Listami zo dňa 12. februára 2016 oznámil žalobca žalovaným odstúpenie od zmluvy z dôvodu neuhradenia zročných (19) splátok a vyzval ich zároveň na zaplatenie dlžnej sumy 17.146,06 eur. Podaním zo dňa 8. decembra 2016 sa žalobca vyjadril k právnemu vzťahu strán sporu s tým, že úver poskytnutý žalovanému zo strany žalobcu nemožno považovať za spotrebiteľský (zabezpečený bol záložným právom, účelovo poskytnutý), žalobcu za dodávateľa (jeho činnosť nie je uskutočňovaná za účelom zisku), ani zmluvu o poskytnutí podpory nemožno považovať za spotrebiteľskú (vychádza

z osobitného zákona). Správcom ŠFRB je Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, štatút fondu schvaľuje minister.

4. Na základe uvedeného súd prvej inštancie uzavrel, že pohľadávka žalobcu je oprávnená a preukázaná, pričom žalovaný nárok žalobcu ani po skutkovej, ani po právnej stránke nesporevali. V danom prípade bola platne uzavretá zmluva o poskytnutí podpory úverom, táto zmluva nespadá pod právny režim spotrebiteľského úveru, žalovaný zmluvu podpísali, pričom zmluvné povinnosti si riadne neplnili. Preto súd v podstatnej časti žalobe vyhovel a zaviazal žalovaných, aby žalobcovi zaplatili zvyšok úveru, ako bol špecifikovaný v odstúpení od zmluvy, súčasne aj s úrokom z omeškania a zmluvnou pokutou, ktorej výšku si zmluvné strany riadne dohodli v zmluve.

5. Súd prvej inštancie konštatoval, že pokiaľ ide o nárok na úroky z omeškania, tie patria žalobcovi výlučne do času zosplatnenia úveru, čo odôvodnil rozhodnutím NS SR vo veci sp. zn. 4Obo/143/1998, podľa ktorého „pri mimoriadnom zosplatnení úveru veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Nastupuje tak stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov, teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. 87/1995 Z. z. ...“), preto súd v časti nároku na úrok z úveru pre čas po odstúpení od zmluvy (zosplatnení úveru) žalobu zamietol.

6. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého patrí prevažne úspešnému žalobcovi nárok na náhradu (943,83 : 598,99, t. j. 61,2 : 38,8=) 22,4 % jeho trov.

7. Proti zamietavej časti tohto rozsudku (výrok II.) podal včas odvolanie žalobca s návrhom na zmenu tak, že žalovaný zaviazá na zaplatenie žalobcom uplatneného nároku v plnej výške, alternatívne aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Žalobca má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie sa javí pokiaľ ide o priznanie zmluvného úroku nedostatočne odôvodnené. V zmysle § 506 Obchodného zákonníka je oprávneným veriteľ požadovať vrátenie dlžnej sumy aj s úrokmi. Povinnosť platiť úrok z nevrátenej časti úveru vyplýva zo zmluvy o úvere a trvá, resp. pokračuje aj po účinnosti odstúpenia od zmluvy. V tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33 Cdo/113/2018, rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/239/2015. V prípade, že súd posudzuje nárok žalobcu ako bezdôvodné obohatenie v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka, prispieva tým k diskriminácii dlžníkov, ktorí si riadne a včas plnili svoje záväzky. Nedostatočným odôvodnením došlo k porušeniu žalobcovho práva na spravodlivý proces.

9. Ďalej namieta, že predmetná zmluva spadá pod režim Obchodného zákonníka, nemožno na ňu použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, čo odôvodňuje poukazom na § 261 ods. 6 písm. d), ods. 7 a § 263 ods. 1 Obchodného zákonníka. V tejto súvislosti v závere poukazuje na rozhodnutia všeobecných súdov SR, a to rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo/120/2010, rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 14C/323/2013-230 zo dňa 14.01.2016, rozsudok Okresného súdu Prešov č. k. 14C/183/2015-121 zo dňa 26.10.2016, rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 14.2.2016 č. k. 15Csp/130/2016-143.

10. Žalovaný 1/ a 2/ odvolací návrh nepodali a k odvolaniu žalobcu sa nevyjadrili.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťal (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (akt. § 127 a § 365 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 C.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom zamietajúcom výroku vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a 2 C.s.p.

12. Predmetom konania vedeného na Okresnom súde Dunajská Streda pod spisovou značkou 12Csp/120/2016 je žaloba o zaplatenie 14.597,77 eur s príslušenstvom titulom nároku žalobcu na vrátenie nesplateného úveru s príslušenstvom poskytnutého žalobcom žalovanému na základe Zmluvy o poskytnutí podpory úverom č. 201/56/2002 zo dňa 25. februára 2002. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudok zaviazal žalovaných 1/ a 2/ zaplatiť žalobcovi sumu 14.597,77 eur, úrokom 885,08 eur, úrokom z omeškania 114,92 eur, zmluvnou pokutou 1.548,29 eur, úrok z omeškania 8 % ročne z istiny od 22.3.2016 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 498,38 eur, to všetko do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku, t.j. v časti zmluvného úroku vo výške 3,6 % ročne od 22. marca 2016 z nesplatenej istiny vo výške 14.597,77 eur do zaplatenie (teda zmluvného úroku po zosplatení úveru) žalobu zamietol dôvodiac nemožnosťou priznať zmluvné úroky v čase po splatnosti samotného celého úveru, nakoľko po splatnosti úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. Žalobcovi s poukazom na prevažný úspech v konaní priznal voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

13. S prihliadnutím na obsah podaného odvolania, predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na uplatnenú odvolaciu argumentáciu žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a to najmä, že žalobca nemá po vyhlásenej predčasnej splatnosti predmetného úveru súčasne s úrokmi z omeškania nárok aj na zmluvné úroky až do úplného splatenia úveru, čím dospel k nesprávnemu právnomu záveru o nemožnosti priznania zmluvných úrokov po zosplatení úveru (výrok II.).

14. Podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

15. Odvolací súd nemal v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Nakoľko tu však bol i nesúhlas žalobcu s takýmito dôvodmi, a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami, pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia, odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

16. Pokiaľ námietky smerujú k právnomu posúdeniu veci odvolací súd dodáva:

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009).

17. Žalobca v konaní uplatnil právo na vrátenie poskytnutého úveru z úverovej zmluvy zo dňa 25. februára 2002 uzavretej medzi žalovaným ako dlžníkom a žalobcom ako veriteľom, keď bol poskytnutý úver 19.916,35 eur, ktorý mal byť vrátený v mesačných splátkach po 90,55 eur. Výška úrokovej sadzby bola stanovená 3,60 % ročne. Splatnosť úveru bola dohodnutá na 30 rokov. Pre porušenie povinnosti splácať mesačné splátky žalobca výzvou zo dňa 14. mája 2015 vyzval na úhradu dlžnej sumy vo výške 1.021,56 eur do siedmych dní od doručenia výzvy, následne dňa 12. februára 2016 žalobca zaslal žalovaným 1/ a 2/ odstúpenie od zmluvy s vyhlásením predčasnej splatnosti, kde žalovaných 1/ a 2/ vyzval na zaplatenie celej sumy spolu s príslušenstvom (nesplatená istina vo výške 14.597,77 eur, nesplatený úrok vo výške 885,08 eur, nesplatený úrok z omeškania vo výške 114,92 eur a zmluvná pokuta vo výške 1.548,29 eur) a to v celkovej výške 17.146,06 eur v lehote 30 dní od doručenia výzvy.

18. Podstatnou pre rozhodnutie vo veci bola otázka či je možné po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru priznať veriteľovi (tu žalobcovi) voči dlžníkom (žalovaným 1/ a 2/) okrem zákonného úroku z omeškania aj dohodnutý zmluvný úrok po zosplatnení úveru.

19. Pokiaľ ide o priznanie zmluvných úrokov aj po zosplatnení úveru, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie zastáva názor, že takýto úrok žalobcovi nepatrí, pričom dodáva:

Aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky, a teda popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách už zaoberala v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 143/98, na ktoré poukázal v odôvodnení rozsudku aj súd prvej inštancie, v ktorom konštatoval, „že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok), keď od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 Obchodného zákonníka) s tým, že v rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka o administratívnom strope úrokov z omeškania (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/182/2011).

20. V prejednávanej veci je nesporné, že žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku z úverovej zmluvy za stavu, že veriteľ aj dlžník budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve, nakoľko však tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privodená omeškaním spotrebiteľa (tu žalovanej) a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa (žalobcu), pričom zmena záväzku logicky prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa a za podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je však potrebné rovnako uviesť, že k predčasnému zosplatneniu záväzku žalovaných došlo konaním žalobcu, a teda, bol to žalobca, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranným adresovaným právnym úkonom. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny (obsahu) záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku, považuje odvolací súd za potrebné na doplnenie odôvodnenia prvoinštančného súdu doplniť argumentáciu týkajúcu sa inštitútu predčasného zosplatnenia úveru a jeho právny režim.

21. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny z čoho vyplýva, že rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania, patrí veriteľovi úrok, pričom jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania dlžníka, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úver s tým, že s protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Je nutné zároveň uviesť, že úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplatnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú

(cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania, čím dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

22. Je nepochybné, že za úver možno dohodnúť úroky a možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie). Zákon teda umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti), podľa jeho predstáv, poskytnúť úver a určiť si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť, avšak niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta) s tým, že uvedenej dispozície zákona sa evidentne dotýka dohoda o úrokoch po splatnosti, popri ďalších úrokoch za omeškание a ďalších sankciách, pričom ak evidentne táto dohodnutá konštrukcia indikuje neprimeraný nárast dlhu, zákonite nastupuje otázka povinnosti vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody (úrokov popri úrokoch z omeškania a ďalších sankciách).

23. Podľa názoru odvolacieho súdu je nesporné, že taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách, je v neprospech žalovanej. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti sankcie úroky z omeškania pri pomerne novom pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvenom v § 3a nar. vlády 87/1995 Z.z. „Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškание spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.“

24. Podľa § 502 Ob.z. pri zmluve o úvere ustanovuje, že dlžník je od poskytnutia prostriedkov povinný platiť z nich úroky, ktoré sú splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Citované ustanovenia podľa názoru odvolacieho súdu vychádzajú zo zásady, že veriteľ má nárok na úroky ako zmluvnú odplatu za užívanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o pôžičke alebo o úvere. Inak povedané, zmluvná odplata patrí veriteľovi len za čas, počas ktorého dlžník užíva peňažné prostriedky v súlade so zmluvou. V momente, kedy užívanie peňažných prostriedkov zo strany dlžníka je v rozpore so zmluvou (lebo ich nevrátil v lehote splatnosti, či už dohodnutej v zmluve alebo v dôsledku predčasného zosplatenia), ide o omeškание upravené osobitnými predpismi, na ktoré sa viažu iné (zákonné) nároky, a tieto možno zmluvne upraviť (modifikovať) len v tom rozsahu, v akom to zákon pripúšťa, tak ako to odvolací súd spomenul už vyššie.

25. Odvolací súd tu podporne poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18. septembra 2012, ktorým bola odmietnutá sťažnosť sťažovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 29C/131/2011-127 zo dňa 23. novembra 2011 a rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 1Co/30/2012-145 zo dňa 30. mája 2012, v ktorých s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo/143/98 neboli žalobcovi v súdnom spore priznané zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov na základe zmluvy o úvere po splatnosti dlhu z dôvodu, že namietané rozhodnutie krajského súdu nie je možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu, keď krajský súd stotožňujúc sa s rozhodnutím okresného súdu s poukazom na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v oblasti úrokov z úveru potvrdil rozhodnutie okresného súdu po rozšírení vecnej argumentácie na podporu správnosti odôvodnenia rozsudku okresného súdu.

26. Pre úplnosť odvolací súd pokiaľ ide o argumentáciu žalobcu v podanom odvolaní poukazuje na kogentnú povahu ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka s tým, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť iba poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania, keď úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka odvolací súd uvádza, že žalobcovi nebolo odopreté právo na priznanie úrokov za úver od jeho poskytnutia, ale nároku na zaplatenie úroku po zosplatnení úveru s tým, že žalobca má cenu (odplatu) za úver právoplatne priznanú (prihliadnuc na skutočnosť, že žalovaná odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento nárok žalobcov súd priznal odvolanie nepodala) a mohla si ju už začať aj vymáhať.

27. Z vyššie uvedených dôvodov potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti (výrok II.) ako aj jemu závislý výrok o náhrade trov konania (výrok III.) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 C.s.p. potvrdil, keď tento rozhodol správne aj o trovách prvoinštančného konania.

28. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvej inštancie spolu s rozhodnutím odvolacieho súdu ako druhej inštancie tvoria jednotu, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakovane vo svojom rozhodnutí správne, skutkové a právne závery súdu prvej inštancie pokiaľ ide o každý argument.

29. V odvolacom konaní fakticky plne úspešným žalovaným 1/ a 2/ vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 396 ods. 1 C.s.p.), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade boli žalovaní v odvolacom konaní pasívni, nevykonali žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnili ani nevyčíslili a podľa obsahu spisu im ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

31. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

32. Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 C.s.p. aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovanej rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov C.s.p. zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

33. K prijatiu tohto rozhodnutia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyselne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení a § 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).